

Szerkesztőség
Via S. Andrea Troyer ház.

Amministrazione
Tipografia P. BATTARA

Előfizetési ár — Associazione:
Egy évre Per 1 anno 6.— frt
Félévre » 6 mesi 3.— »
Negyedévre » 3 » 1.50 »
2 órára » 2 » 1.— »
Külföldre 1 évre . Per l'estero 8.— »

FIUME

Kereskedelmi-, tengerészeti- és társadalmi lap.

Giornale commerciale, marittimo e sociale.

Hirdetések és nyiltterek:
Fölvételnek úrszabály szerint a kiadó hivatalban, Battara P. könyvnyomdája

Továbbá és kizárólag:
Goldberger A. V. hirdetési irodájában Budapest, Váci-utca, Oppelik B-nél, Bécs, Stubenbastei N. 2.

Inserzioni ed articoli comunicati si assumono nell'ufficio di spedizione in Fiume Tipografia Battara.

1890 márczius 30

Megjelenik minden vasárnap

30 marzo 1890

Olvasóinkhoz!

Azon t. előfizetőinket, kiknek előfizetésük márcz. hó végével lejárt, arra kérjük, sziveskedjenek előfizetéseiket megújítani, hogy a lap küldésében fennakadás ne történjék.

Különösen figyelmeztetjük t. előfizetőinket, hogy előfizetéseiket cenzurál sziveskedjenek lapunk kiadó hivatalába küldeni s az előfizetés megújításánál, valamint a lap szétküldésére vonatkozó egyéb föl szolalásnál egy címszalagot mellékelni sziveskedjenek, s ha a lap esetleg késve érkezik, vagy egy-egy szám eltévedt helyesebb egy levelező lapon a „Fiume” kiadóhivatalát Battara P. könyvnyomdája (Via Adamich) erről azonnal értesíteni, mely azonnal intézkedik a panasz orvoslása iránt.

Hirdetések közlése végett csak a kiadóhivatalunkhoz BATTARA PÉTER (Via Adamich) tessék fordulni; máshova tett előfizetések elnem ismeretnek.

Parthajózási vállalataink.

Alig néhány év előtt kikötőnknek a szomszédos partok és szigetek kikötőivel való összeköttetése oly csekély volt, hogy az akkori viszonyoktól alig lehetett a forgalom élénkülését várni. A szomszédos kikötőkkel való össze-

A „Fiume” tárczája

A fenyőhegyi fürdő.

(A „Fiume” eredeti tárczája)

A télen nem engedtem a feleségemet egy bátra sem. Persze rossz kedvű volt, zsörtölődött, az ebédem egy árva szót sem szólt. Később csak úgy felvállról beszélt s ha a véleményét kérdeztem valami dolog felől, csak annyit mondott: bánom is én.

Kezdett a helyzet kellemetlenné válni. Tisztában voltam azzal, hogy feleségemet valamivel ki kell egészítenem; de mivel?

A hivatalban egyik barátom a fürdőre ment hozta szóba. Pompás, megvan! fürdőre megyünk, a feleségemnek ez úgyszólván gyenge oldala, bámulok rajta, hogy előbb nem jutott eszembe.

Hazamentem; végignyújtottam egy karszéket. Feleségem oldalát állt profilban, velem szembe. Szokás szerint nem szólt egy szót sem, csak horgolt valami párnabetétt felé; én jelentőségteljesen köhögtem: rám sem ügyelt; bevezetés nélkül odaszóltam: na, feleség, jössz-e fürdőre?

Rögtön letette a horgolást.

„Hová?”

— Még nem tudom. Bárdos barátom is készül a feleségével, talán együtt mehetnénk? Mit gondolsz?

kötötést az 1882-ik év végéig csakis a parti vitorlások tartották fenn; mely gyorsaságot és biztonságot nélkülözve, természetesen azt hozta magával, hogy úgy az isztriai partokon, a quarnerói szigeteken és a magyar-horvát tengerparton fekvő kikötők szükségletüket majdnem kizárólag Triesztből fedezték; mi Fiume helyi forgalmának fejlődését nagy mértékben hátráltatá.

Fiumének már földrajzi fekvésénél fogva biztosított előnyét csak oly módon lehetett érvényre juttatni, hogy közte és a fontosabb szomszédos kikötők közt rendszeres gőzhajózási helyi járatok létesítettek, — mi amál kívánatosabb volt, mivel Fiume vajmi csekély belkereskedéssel bír s ez utóbbinak előmozdítására rendszeres helyi járatok berendezése hathatós eszköznek látszott.

Kormányunk belátva ennek fontosságát, nem késett az első parthajózási vállalatok létesítését pártfogolni s azoknak fennállítását hathatós anyagi támogatásával biztosítani; s így ez uton 1885-ben egyszerre három hajózási vonallétesítettek, mely vonalak egyes újabb kikötők felvételével jelenleg is fenntartanak, sőt a Lloyd társulattal 1888-ik évben kötött szer-

ződés alapján még két újabb járáttal és pedig a beszüntetett fiume-zárai-anconai és fiume-zeng-zárai vonalak helyett Fiume-Cattaro és Fiume-Alexandria járatokkal szaporítottak.

Kikötőnknek tehát ez idő szerint a Lloyd keleti járatai s az Adria nyugati járatai kívül rendszeresített összeköttetései vannak az isztriai partokkal, a Quarnero szigetekkel, Dalmácia fontosabb kikötőivel és Velencezével.

Ezen rendszeresített összeköttetések forgalmi fontosság szerint osztályozva a következő járatok által tartatnak fenn:

1-ső a „Sverljuga és Társa” fiumei vállalat által a „fiume-metkovich-raguzai” járatok; Fiume-Metkovich között hetenkénti és Fiume-Ragusa között 2 hetenkénti közlekedéssel.

E járatok forgalma évről évre folytonosan emelkedik, olyannyira, hogy a járatok megindítása óta, 4 év alatt a forgalom jóval megnőtté lett. (1886-ik évi forgalma 63.634.9 q.; 1889-évi pedig már 148.820.6 q-ra emelkedett.)

A vállalat e járatai után kormányunktól évi 8000 frt szubvenciót kap.

2-ik ugyancsak e vállalat által tartatnak fenn a fiume-cherso-po-

lai járatok hetenként kétszeri közlekedéssel. Ezen járatok szintén kielégítő forgalmi eredményeket mutatnak fel, a mennyiben az e vonalon szállított áruk mennyisége az 1888-ik évhez képest 20%-kal emelkedett, mely tetemes emelkedés részben az olasz szállítási díjszabásnak, részben pedig azon körülménynek tulajdonítható, hogy az oszt. magy. Lloyd gőzösei által érintett keletisztriai kikötők nagyrésze most az új menetrendek alapján többé nem érintetik. (1889-ik évi forgalma 20866.5 q.) A vállalat e járatok után évi 5000 frt szubvenciót élvez.

3-ik a Swarz Lipót zágrábi vállalkozó által fenntartott fiume-velencei járatok, hetenkénti közlekedéssel. E vállalat most ujlag az olasz behozatali védvámok jelentékeny felemelése és a déli vasút vámtarifa politikája daczára fokozatos emelkedésnek indult. (Az 1889-ik évi forgalom az 1888-ik évi forgalomhoz képest 45093.9 métermázsányi emelkedést mutat.)

A vállalat e járatok rendszeres fenntartása fejében a magyar kormánytól évi 8000 frt szubvencióban részesül.

4-ik a „Krajác és Társa” fele zenggi vállalat által fenntartott fiume-zeng-zárai és fiume-zeng-

nyőhegy? miféle Fenyőhegy? annak még hírét sem hallottam.”

„Feleség, ez a egyszerű levegő, az az úde víz! mit? hát nekem nem teszlik? Ott lesz Bárdosné is! Nehezen tudtam megvizsgáztatni, de végre mégis belenyugodott.

Megérkezett a nagy nap. A feleségem 4 knifert, 12 nagy és egy legió apró skatulyát pakolt be. Bárdosékkal utaztunk együtt; a hosszú uton az aszszonyok nem is beszéltek egyébről, mint hogy miként fogják idejüket beosztani: sétával, kirándulásokkal, tánczozal, stb.

Megérkezünk a végállomásra. Gábor barátom már kerített kocsikat, melyek bennünket Fenyőhegyre vigyének. A kocsik az út rosszaságával arányos gyorsasággal röptettek bennünket a bájos Fenyőhegyre: gyönyörű út, igazán; két oldalt magasra nyuló hegyek sötétzöld erdőikkel gyönyörű látványt nyújtottak; csak kár, hogy élvezni nem tudtuk eléggé a vidék költői szépségét, mert ha elmerültünk néha a tájbámulásában, egyszerre csak azon vettük észre magunkat, hogy repülünk fel a kocsiból s egymás ölébe esünk vissza. Roppant kövek hevertek az uton szerteszét; borzasztó volt a rázás, mit ki kelle állnunk. Hanem rövid 11 órai kellemes út után végre mégis elérkeztünk a váravárt fürdőre.

„No, itt vagyunk” szólal meg a kocsis.

„Hol, itt?”

— „A fürdőn!”

„Hát a fürdő hol van? én nem látom!”

„Én sem. Hanem azért mégis itt vagyunk!”

„Hallja maga kocsis megcsalt! nem hárpintett tán fel többet a kellesténél?”

„Már mint én? Szállítottam én már ide nem egy vendéget, nem az ur az első.”

Megindultam egyedül keresni a fürdőt. Attól tartottam, hogy a kocsis rászedett. Jó messze mentem már, de csak nem láttam semmi Ész-félt; a feleségem már utáram kiáltott, hogy ne menjek olyan messze, ő fél. „Várj már egy ideig, rátalálok én a fürdőre!”

És kutattam ernyedetlenül, míg végre találtam is egy házat. Bekopogtatok.

„Ki az őrdög van ott künn?”

„Egy fürdővendég. Nem tudja kend, hol a fürdő?”

„Itt van la. Várjon egy kicsit az úr, mindjárt beeresztem. Előkereste ügygyel-bajjal a kulcsot és kinyitotta az ajtót.

Mérges voltam már egy kissé, hogy Bárdos ennyire félrevezetett; meglehetősen érdesen rivaltam tehát emberemre: „Hát hol itt a fürdő?”

„Ez a. Ebben a házban hálunk, látja az úr végig az udvaron ezeket a szobákat? Azokban laknak a vendégek,

pagói járatok, melyek nyáron napenkénti összeköttetést tartanak fenn Fiume-Zengg között, heti összeköttetést Zengg-Pago és Zengg-Zara között, télen pedig hetenként háromszori járatot Fiume-Zengg és egyszeri járatot Zengg-Pago és Zengg-Zara között.

E járatok forgalma, mely 1889-ben 75638-7 q. volt, a legutóbbi években 8.—10.000 méter mázsával emelkedett, mely emelkedést csaknem kizárólag a Fiuméből származó kivitel növekedésének köszönheti.

Kormányunk e járatokat szintén évi 9000 fitnyi segélyben részesíti.

Úgy a Sverljuga, mint a Krajcz-féle vállalatok legújabb szerződésük szerint kötelezve vannak a hadi szállítványokat az oszt. magy. Lloydra nézve érvényes feltételek mellett szállítani, továbbá hogy személy-s áru tarifáinak érvényesítése esak a kormány előzetes jóváhagyása mellett történhetik s végül a magyar posta-küldeményeket minden díjazás nélkül tartoznak Fiuméből Noviba, Zenggbe és Carlobagoba szállítani.

Tekintve ezen elősorolt vállalatok parthajzati összeköttetéseit, látjuk, hogy azok csaknem kizárólag oszt. magyar területen eszközöltek s a közeli idegen országok fontosabb kikötői, az egy Velenceze kivételével, csak is időközönként „Adria” vagy más idegen gőzösök által érintettek, s így a kölcsönös forgalom csak időközönként s akkor is nagyrészen idegen vitorlások által tartatik fenn. Hogy mennyire növelné kikötők torgalmát a közeli idegen államok egy-két jól megválasztott piaczaival való rendszeres összeköttetés, meggyőződhetünk, ha tekintetbe vesszük egyedül a jelenlegi

járatoknak évről-évre növekedő forgalmát, mely forgalom e járatok létesítése előtt Triest vagy más idegen kikötő felé irányult s holott ma e járatok létesítése óta mérvadó arányban kikötők forgalmának részét képezi.

Hol foglaljunk piaczkokat, a többi nyugoti államok hatalmas versenyével szemben, ha első sorban is nem a közeli országokban? A jól megválasztott piaczkokkal való összeköttetés semmi esetre sem válnék kárúra a vállalkozó társulatnak s a mi fő kikötők forgalma felelőre fokozza az egyes új vonalak létesítésével folyton emelkednek. A helyzet kellő kiismerése után egyelőre csak próba járatok volna az eszközöndők, s ha a választott kikötő forgalma megfelel az igényeknek, csak akkor lenne a rendszeresített járatok sorába beveendő.

Hogy mely kikötők válnának be első sorban e rendszeresített összeköttetés felvételébe azt csak is kellő tanulmányozás és biztos adatok alapján lehetne meghatározni.

D. A.

Fiume kikötőjének áruforgalma 1890 február havában. — Fiume kikötőjének február havi áruforgalma 281559 7 q. 4161696 drb 81618 köbméter tesz. Ezen összegekből a behozatalra esik 1248956 qn. 13382 drb. 7023 m³, a kivitelre: 1566741 qn. 4148314 drb. és 34595 m³.

A behozatalnál a többi árú a következők: kőolaj 397769 q. bor 149607 qn. kőszén 317438 qn. rizs 138590 qn. buza 65612 qn. dohány 19098 q. pamutárú 17397 qn. téglá 52503 qn. a többi árú mind 1000 métermázsán aluli mennyiségekben hozattak be. A faárúnál pedig donga 2690 drb. md 1600 darab.

A kivitelnél pedig több árú: liszt 75209 qn. árpa 215267 qn. szilva 80131 qn. cukor 29686 qn., buza 33109 qn. tengeri 60467 qn. zab 31174

qn. rizs 18993 qn. korpa 13713 qn. bor 28925 qn. ásványvíz 55418 qn. ásvány 49482 qn. esztergő anyag 84561 qn. papír 11157 qn. vegytermék 11126 qn. míg a többi árú 1000 métermázsán aluli mennyiségekben vitettek ki. — A faárúnál donga 3663613 drb. fa tábla 264343 drb. deszka 75576 drb. erődeszka 59441 drb.

A m. év. február havi forgalommal szemben 1170284 métermázsá keveslet mutatkozik.

E keveslet, mely a liszt, árpa, buza, tengeri, zab és bab kivételével mutatkozik, legnagyobb részét az 1888 évről visszamaradt gabna árúknak a m. év elején történt kivitele folytán állott elő, ami természetesen a tavalyi nem épen kedvező termés miatt ez évben elő nem fordult.

Helyi és különféle hírek.

József főherceg Ő fensége s leányai Mária Dorottya és Margit főhercegnők f. hó 28-án pénteken d. u. a tengerészeti hatóság „Bátor” gőzösen kirándulást tettek Ikára az ottani új zárda helyiségek megtekintése végett. — A főhercegi család kíséretében egyedül Hercegné Mária a helybeli „Mária” árvaház főnöknője volt, ki az ikai zárda is vezetője.

Gróf Zichy Ágost kormányzó és neje szül. Wimpfen Hedvig grófnő tegnap délelőtt a szentpéteri gyorsvonattal pár napi távollét után városunkba érkeztek.

A zengg-modrusi püspök városunkban. Dr. Posilovic zengg-modrusi püspök tegnapelőtt 28-án érkezett városunkba, hogy a főegyház adminisztráció ügyeit, Piamin apát súlyos betegsége miatt Fulvi kanonok vezetésére bizza.

Kinevezés. A m. kir. pénzügyminiszter Seymann Kornél újdéki fővámlivaltali ill. oszt. ellenőrt a helybeli m. kir. fővámlivaltalhoz raktár gondnokká nevezte ki.

A vallás és közokt. miniszter Simonetti Clementina helybeli áll. elemi leányiskolai tanítónőt jelen állásában végleg megerősítette.

A m. kir. tengerészeti hatóság Dalmich A. György, Spadoni Péter és Raudich Abajos hadnagyokat hosszújáratú hajókapitányokká nevezte ki.

helyet foglaltam, feleségem sikoltása riasztott fel.

Besietek a fürdőszobába, s nem kis meglepetésemre fiamat vérző lábbal látom a fürdőkád mellett állani. „Nos, mi történt?”

„Ugyan Géza, te igazán borzasztó helyre hoztál bennünket. Nézd, mi történt Sándorunk lábával. Alighogy belélt a kádba, lába újít abba a kiálló csövekbe ütötte! (a szoba közepére dobott fakaróra mutatva) „Ugyan, hát miért nem vigyáztál egy kissé, fiam? No, nem tesz semmit, hisz az egész csak egy kis karcolás.” S ezzel fogtam zsebkendőm és bekötöttem a fiú sebéit. „No most bátran ülhetsz a kádba, nem lesz semmi bajod.” — Tudod feleség, e csap bizonyára azért volt beütve, hogy tudják, miszerint e kád le volt már foglaltva.”

Alig foglaltam el azonban előbbi helyemet, feleségem újból kiált: Te Géza, innen fogy a víz! Lehetetlen. Betekintek, hát Sándor fiam csakugyan a száraz kádban ül.

No, ez szép dolog. Szemügyre véve a kádat, látom, hogy ennek közepé tájira egy hatalmas nyílás van s ott folyt ki a víz, ha a csupal szolgáló hosszú szőle karót nem dugták bele. Ekörülérttük meg a kibótt karó rendeltetését.

Feleségem sirva fakadt és keserű szemrehányással mondá: „Géza, te bennünket esútságra hoztál ide!”

„Hagyd el, lelkem, ne búslj, majd kárpótolni fog a tündéri vidék, az illa-

A helybeli városi képviselőség a legutóbbi ülés határozata folytán De Domini Leonard városi hivatalnokot fogalmazóvá és Deignevid Miklós hivatalnokot számú tiszté nevezte ki.

Rom. kath. magyar isteni tisztelet a szent Vito templomban. F. hó 6-án az az husvét vasárnapján délelőtt 10 órakor a helybeli szent Vito templomban magyar hitsonoklat és esenies szentmise áldozat fog tartatni.

A szentmise áldozat alatt a helybeli „Mária” árvaház növendékei alkalmi magyargy. egyházi éneket fognak énekelni.

Tombola a „Mária” árvaház javára. A kedvezőtlen időjárás miatt háromszori elhalasztott tombola játék április hó 7-én, husvét másodnapján d. u. 3 órakor fog megtartatni.

Színházi hírek. Rossegger vállalkozónak színdarab ügyei nem a legjobban állanak: A „Lohengrin” előadásai, melyek bár ez utóbbi napokban elismerésre méltó igyekezettel s elég jó sikerrel adattak elő, a bemutató est fiaso-ja miatt igen gyér közönséget vonzottak a következő napokon is, s így természetesen nagy a defecit.

Rossegger e héten kérvényt nyújtott be a városi hatóságokhoz, hogy az előadások folytatására végett a letétbe helyezett 4000 fitnyi biztosítéka kiadassék és ezen kivül a városi hatóság részéről 2000 fit. kölcsönben ízes tessék.

A városi tanács azonban a Ciotta polgármester előktele alatt f. hó 26-án tartott ülés határozata folytán, folyamodó kérelmének helyt nem adott, és hogy az előadások folytatásában fennakadás ne történjék, megbizta a színházi igazgatóságot, hogy két biztosítási tag közvetítésével az előadási ügyek vezetését átvegye, s ha az előadási költségek a bevételből nem fedezhetők, úgy vállalkozó terhére rendelkezésre bocsátja a letett biztosítékot is.

Az előadások tehát folytatattak.

A „Lohengrin” utolsó előadása szerdán tartatott oly csekély bevétellel, hogy az alig volt elég a szűkösletti kiadások fedezésére; tegnap-azonban „Nabucco” előadása lényeg közönség előtt játszotat s így nagy reménység a helyzet javulására.

A jövő hónapban „Romeo és Julia” és „La Lombardi” lírai drámák helyett „La Favorita” és „Faust” operák kerülnek színre.

maga a fürdő pedig ebben a hosszú épületben van, szemben a szobákkal.

Kedzem barátságosabb lenni.

„No hát nyisson hamar két szobát.” Behurcolkodtunk a szegényes szobákba, elhatároztuk, hogy másnap tekintjük meg a fürdőt és a környéket.

Reggel feleségem mindenekelőtt a fürdőt kívánta látni. Bevonultunk a fürdőházba. Az egész fürdőház 4-6 fürdőszobából állott. Elképzeltük önké feleségem jó kedvét.

Mialatt az egyetlen fürdőszoba, a „frátye” a fürdő elkészítése után látott, biztonsági szempontól szemügyre vettük a tulajdonképeni fürdő épületet.

Deszkákból összetákolozott rozant épület volt az egész: falán a ki és bedőlt deszkák között széles nyílások, sőt helyenként a deszkadarab hiányában alkalmazott szakgatott gyékényen át alak-nagyságú lézások tátongtak.

Nem tudtam magam sem hamarjában, hogy mit feleljek, midőn feleségem e tulságosan idilli fürdő látásán szörnyű álmélkodásából felocsúdvá, méltó szemrehányásaival megtámadott.

„Ugyan édes legyen jó dolgod! Hát még ily csekélység is képes lelkinyugalmat megzavarni? Oda se veled: lásd ez mind, számítással van így a maga természetében hagyva, hogy annál nagyobb meglepetésül szolgáljanak a vendégeknek, sőt többet monddok: eme nyílásokon a Vale Populujból tujdogáló gyenge szellő a legfenségesebb fenyőfáttal fertőtleníti a vastartalmú vizeknek különösen meleg állapotban érezhető

kellemetlen szagát: s így legkevésbé sincs okod e tulságos kifakadásra. Beragasztom e nyílásokat az „Egyetértés”-sel s minden hiány pótolva lesz. Alig sikerült feleségemet a fürdő előnyeiről némileg meggyőzni, jelenti a „frátye”, hogy egyelőre csak egy fürdőt lehet vennünk, mert a „domna baronesku” és a domna doktoru a reggel óta meglátogatott egy részét már felhasználták, annyi meleg víz azonban van még, hogy a kis „domnyisor” (az én kis Sándor fiamra mutatva) megfürdözhessen.

Szerencsém, hogy feleségem egy árva szót sem értett az egész jelenésből — kivéve a „doktoru” és „baronesku” szavakat. E két szó annyira kibékítő feleségemet, hogy nem is bosszankodott többé, sőt beleegyezett, hogy egyelőre csak Sándor fiacskánk vesz fürdőt.

A legkedélyesebb hangulatban térünk a kijelölt fürdőszobába, hol Sándor fiam türelmetlenül várta a kád megtöltését.

Jó félóra telt el a kád megtöltésével. Epen elég idő arra, hogy feleségem végső döntő határozatot hozzon a fölöött, hogy atörök, vagy a rokokó pongyolában jelenjék-e meg a „domna doktoru” és a „domna baronesku” hölgyekkel ki látásba helyezett első találkozásán. A rokokó lett a győztes.

Ebbeli örömben teljes megnyugvással foglaltam helyet a fürdőépület előtti deszkapadon s megmagyarázhatlan türelmetlenséggel gondoltam az első találkozás kimenetelére. Alig, hogy

Au...
héten...
ték, h...
elő no...
mert S...
holttes...
és Ben...
vették...
vadásb...
Bél...
kedvöl...
tak gy...
ségü m...
mán a...
voltak...
mi fő...
bék is...
vele...
A...
Leve...
lenleg...
tétőpon...
vát lah...
a szeg...
van aka...
elhelyez...
vendég...
tandó v...
gőzhajó...
összeköt...
mert a...
még a...
inkább...
szép nap...
kirándul...
kikötők...
val már...
hajónak...
kat. M...
közül fe...
az Abbá...
tombola...
kisorsolt...
meghal...
levelező...
legü tán...
„St...
paranes...
napokban...
Margare...
utjára R...
nagy ken...
haő zük...
személyz...

H
Fiume

18

T
fontosab
rendeltet

1890 márcz
Liverp
vasárna
Triest
déli gy
bor 19
qn. rizs
23 2 qn
Scardo
Pesaro
Zlarin

márcz
Pola fa
Licata
Lissa b
márcziu
Triest
vegyter
pamutár
Salonic
Ragusa
Zengg
Cunzio

Seirocco

Autopsia. Fővárosi lapjaink a múlt héten egy téves sürgöny alapján közölték, hogy városunkban szintén fordult elő nona-eset. E hír teljesen alaptalan, mert Schitar Mario fiatal festő, kinek holttestét Flachich, Pillepich, Seemann és Benzan orvosok bonczvizsgálat alá vették, nem nonában, hanem génezesorvadásban halt meg.

Béka vásár. A különleges ételeket kedvelő fiúmeiek még bizonyítvánnyal nem látják egy halmban oly nagy mennyiségű márciusi békát, mint e hét folyamán a halpiacon. Nagy kosarak telve voltak a szelbél szelbél példányokkal s mi fő, oly ócska volt, hogy a legszegényebbek is bőségesen elláthaták magukat vele.

Abbáziái hírek.

Levelezőnk írja, hogy Abbázia jelenleg érte el vendég-forgalmának tétőpontját; minden Hotel, Pension, privát lakás annyira telve van, hogy a szegény igazgatóság ugyancsak meg van akadva a folyton érkező vendégek elhelyezésével. Hetenként 100-150 vendég érkezik. Most már igazán óhajtható volna, hogy a Sverljuga és Társa gőzhajózási vállalat naponkénti kétszeri összeköttetést tarjon fenn Abbáziával, mert a mostani közlekedés nem felel meg a vendégek igényeinek, annál is inkább, mert a fiúmei közönség is a szép napok beállta óta gyakrabban tesz kirándulást Abbáziába és a szomszédos kikötőkbe, s így kirándulások alkalmával már nem egyszer lehetett hallani a hajónak túlterhelte miatt panaszokat. Múlt héten tartott mulatságai közül felemlítjük a csónakversenyt és az Abbázia színpadára rendezett „grande tombola” játékot, mely tombolánál a kisorsolt nyeremények száma a 200-at meghaladta. A tombola játékot, — mint levelezőnk írja — kedélyes háziasszonyok táncmulatság követte.

„St. Margarethe” három árboczos parancsnoki Sodic kosztrenai kapitány e napokban tudósította családját, hogy „St. Margarethe” f. hó 23-án indult hosszú útjára Róma. A hajó, mint említet, igen nagy kényelemmel és minden kigondolható szükséglettel van ellátva, s mi fő, személyzete legnagyobb részt kosztrenai

tengerészekből van összeállítva. A dél-amerikai partokat, ha csak az idő kedvez, 40-45 nap alatt reméli elérni, honnan ismét tudósítást küld utazásukról.

A „St. Margarethe” három árboczos osztr. magyar lobogó alatt vitorlázik ugyancsak, de lajstromozása még mind eddig meg nem történt; azon állítás pedig, hogy fedélzetén a vezény nyelvé a magyar legyen, azt nehezen hiszszük, mert tulajdonképpen kereskedelmi tengerészletünknek magyar vezény szavai még mind eddig nincsenek, de ha lennének is, a horvát tengerészek ily rövid idő alatt aligha sajátíthatják el, a reájuk nézve nem éppen rokonszenves magyar nyelvet.

Kereskedelmi és tengerészeti hírek.

Fiume kikötőjének hajóforgalma március 21-28-ig. Fiume kikötőjében e lefolyt hét alatt a 10 tonnával aluli hajók kivételével megfordult összesen 156 hajó; és pedig érkezett 80, indult 76. Ezek közül gőzös 75, vitorlás 81.

Lobogó szerint 125 osztr. magyar, 16 olasz, 10 angol, 2 norvég, 1 török, 1 görög és 1 dán.

A múlt heti forgalommal szemben fölből mutatkozik 1 hajóval.

Az „Adria” magyar tengeri hajózási részvény társaság hajójának múlt heti útjai:

„Jókai” ind. márcz. 24-én Maltából Alicanteba, „Zichy” ind. márcz. 24-én Gibraltárból Maltába, „Adria” ind. márcz. 23-án Trieszt, Spalato, keresztül Rouenbe, „Stefanie” ind. márcz. 25-én Maltából Rouenbe, Szápály ind. márcz. 25-én Gibraltárból Rouenbe, „Tibor” ind. márcz. 23-án Triesztből Rouenbe.

Az osztr. magyar Lloyd igazgató tanácsa — mint értesülünk — az 1889. évi kedvező eredmények következtében, tükrekeség szempontból, a szolgálati tette beosztott tisztviselők és kapitányok létzámának apasztása tárgyában fontos reformok kidolgozásán fáradozik.

Orkán a szárdinai partokon.

Lapunk múlt heti számában csak röviden tettünk említést a szárdinai partokon történt szerencsétlenségekről,

mert a szükzavú távirat csak is nagy vihart és több hajótörést jelezett; most azonban egy részletes tudósítás a következőkről értesít: Március 3-án hétfőn különös sárga színű fellegek húzódtak a láthatáron s időközönként heves délnyugati szél fújt. — Tapasztalt tengerészek e látvány után állandó sci-roccot jövendöltek; de csakhamar esatkozottak állításukban, mert a nap leáldozása után hűvös észak-nyugati szél keletkezett s az égbolt sárga fellegei nyomban eltűntek. Sokan megnyugvással kiáltottak fel, hogy: „ecco, la bora mangia tutto!” (íme, a bóra megesz mindent) és sajnos, ez alkalommal nem mondtak valótlan dolgot. Az örömmel fogadott észak-nyugati szél megemésztette ugyan a sci-roccot, de e mellett több hajót és ember áldozatokat is kívánt magának.

A hűvös észak-keleti szél az éj folyamán fokról-fokra erősödött annyira, hogy a hajnal beálltával már a legdühösebb orkánra fejlődött. Tenger, égbolt, egészen egygye olvaiva, sűrű felleggel kópeztett s a felkorbácsolt hullámok mint kísérteties fehér alakok bősziült sebességgel közeledtek a partokhoz.

A vihar d. e. 10 órakor érte tetőpontját, a midőn az égbolt teljesen elsötétült s a dühös szél a tenger hullámaint felszakítva, borzasztó zúgással haladt tova rombolva, törve a természet és ember alkotásait, a mi utjába esett. A nyit tengeren lévő hajók minden vitorla nélkül fékezhetlen sebességgel sodortattak különféle irányba de legtöbb részük, szerencsétlenségükre, a partok közelébe.

A kikötőkben horgonyzó hajók lánczaikról leszakítva szintén menthetetlen veszedelembbe, a partokra dobattak.

A legtöbb szerencsétlenség a Tortoli öbölben s ennek kikötőjében történt, hol a dühös orkán a rakpart előtti gátat 200 méternyi hosszúságban elsodorta s az ott kikötött hajókat lánczaikról leszakítva, a partokhoz vetette. Különösen egy elbai kétárbczos ért igen szomorú véget, midőn ugyanis kapitánya a vész pillanatában vitorlát felszittetett s ezáltal óriási sebességgel a közeli szirtreke sodortatott, az első hatalmas ütésre a hajó ketté szakítottatott, s annak személyzete menthetlenül a hullá-

mokba veszett; csakis a matróz főnök és egy tengerész menekült meg, mely utóbbi 24 óráig tartotta fenn magát egy fadarabon, míg a vihar csillapultával megmentetett.

Összesen 5 vitorlás és egy gőzös szenvedett hajótörést. A hajótulajdonosok kára 156,300 lirara tehető.

Irodalom.

A **35.000 példányban megjelenő „Budapest”** című képes politikai napilap, — mely XIV-ik év óta fennáll — évről-évre nagyobb elterjedésnek örvend. Ma már annyi példányban jelenik meg, hogy két rotációs-gépen nyomják, a mi hírlapirodalomunkban valóban páratlanul álló eset. A „Budapest” e szokatlan elterjedését egyrészt határozott nemzeties független irányának, másrészt pedig eredeti rajzok után készült képeinek köszönheti, melyek naponta megjelennek, különösen pedig annak, hogy nem nyújtja el az események leírását; hanem röviden, velősen gyorsan ad hírt mindenről, a mi úgy a hazában, mint a külföldön történik. *Veszércikkait közlünk jelesei, s orsz. képviselők íráit.* Tárcairovata élénk es változatos. Polytvárt három érdekfeszítő, de irodalmi színvonalon álló regényt közöl egyszerre: *Az egyiket naponként illusztrálva.* Nagy súlyt fektet a közgazdasági rovatra is, a mely — a többi lapoktól eltérőleg, — bárki által könnyen érthető irányban szerkesztetik. Ezenkívül hetenként *„Új Budapest”* cím alatt humoros mellettelet csatol képekkel a fölaphoz. A gazdáknak iparosoknak, lelkészeknek, tisztviselőknak, tanítóknak, szóval azoknak a kik bokros napiteendőik mellett nem érnek rá sokat olvasni, de azért mindenről alapos tájékozást óhajtanak nyerni, — bátran ajánljuk a „Budapest”-et, mert — terjedelmét tekintve, — tényleg ez a legolcsóbb lap hazánkban. — *Előfizetési ára egy hónap 1 forint; negyedévre 3 forint; félévre 6 forint; egy évre 12 forint.*

A „Budapest” előfizetői még a következő kedvezményben részesülnek:

Mutatványszámokkal bárkinek ingyen szolgál a „Budapest” kiadóhivatala IV. ker., Sarkantyús-utca 3. sz. a.

Heti értesítő

Fiume kereskedelmi forgalmáról

1890 Márcz. 17-24-ig.

Tengeren behozott és kivitt fontosabb áruknak származási és rendeltetési helyszerinti kimutatása:

I. Behozatal.

- 1890 márczius 17-én.
 - Liverpool pamutárú 250 qn, fém 40 qn, vasárú 15 q, élelmiszer 145 qn.
 - Trieszt-kávé 293 qn, mazsola 272 qn, déligyümölcs 109 qn, ásványvíz 11 qn, bor 195 qn, agyagárú 81 qn, butor 205 qn, rizs 34 qn, halolaj 23 qn, sezamolaj 232 qn, kokuszolaj 458 qn, lenolaj 214 qn.
 - Scardona kőszén 600 qn.
 - Pesaro tengeri 150 qn, téglá 100 qn.
 - Zlarin olaj 1056 qn, bor 487 qn.
- márcz. 18-án.
 - Pola faolaj 98 qn, bor 91 qn.
 - Licata kén 1900 qn.
 - Lissa bor 218 qn, faolaj 103 qn.
- márczius 19-én.
 - Trieszt kávé 336 q, déligyümölcs 78 qn, vegytermék 83 qn, zsír 112 qn, rizs 20, pamutárú 108 qn.
 - Salonico zab 310 q.
 - Ragusa bor 11893 qn.
 - Zengg bor 278 qn, dara 168 qn.
 - Curzola bor 1878 qn.

II. Kivitel.

- 1890 márcz. 17-én.
 - Smirne butor 77 qn.
 - Corfú keményítő 63 qn.
 - Cattaro liszt 2415 q, rizs 414 q, zsír 185, pamutárú 33 qn, szappan 10 qn.
 - Pola liszt 50 qn, tengeri 599 qn, ezukor 12 qn.
 - Trappano faárú 64 q, deszka 290 drb, lécz 100 drb.
- márczius 18-án.
 - Zára tészta 25 qn, liszt 311 qn, rizs 10 qn, butor 114 q.

- 1890 márcz. 18-án.
 - Zengg liszt 2197 qn, tengeri 317 qn, árpa 387 qn, ezukor 294 qn, tengeriliszt 497 qn.
 - Ika liszt 318 qn.
 - Cette donga 626251 drb.
 - Granatile donga 71000 drb.
 - Trieszt lúzia 37 m³.
 - Vallegrande liszt 474 qn, buza 1033 qn.
 - Zengg hagyma 15 qn.
- márczius 19-én.
 - Pola ezukor 2 qn, tészta 2 qn, bőr 27 qn, szappan 2 qn.
 - Buccari téglá 160 qn.
- márczius 20-án.
 - Konstantinápolyi papír 495 qn, butor 153 qn.
 - Corfú keményítő 146 qn.
 - Pireo liszt 10 qn.
 - Salonico ezukor 624 qn, butor 57 qn, keményítő 86 qn.
 - Dedeagach papír 53 qn.
 - Braila papír 261 qn.
 - Galacz butor 552 qn, papír 115 qn.
 - Várna butor 34 qn.
 - Odessa rovarpor 12 qn.
 - Cattaro liszt 949 qn, papír 301 qn, szesz 78 qn, pamutárú 333 qn, tészta 17 qn, bőrök 133 qn, fémárú 4 qn.
 - Trieszt rizs 55 qn, papír 447 qn, festék 214 qn, pamutárú 108 qn, liszt 10 qn.
 - Venezia keményítő 123 qn.
 - Beirut papír 64 qn.
 - Konstantinápoly liszt 1028 qn.
 - Sulina butor 58 qn.
 - Melnicov liszt 3915 qn, pamutárú 63 qn, szappan 9 qn, vasárú 210 qn, kőolaj 276 qn, ezukor 310 qn, ták 100 qn, buza 4043 qn, ezukor 23 qn, bor 51 q, sör 301 qn, zsír 116 qn, árpa 12 qn, főzelek 10 qn, zöldség 57 qn.
 - Zengg liszt 50 qn, tengeriliszt 228 qn, korpa 48 qn, tengeri 196 qn.
 - Cattaro liszt 200 qn, butor 22 qn, deszka 490 drb.
- márcz. 21-én.
 - Liverpool ceserfa 18 m³ ceserkivonat, 770 qn, fém 23 qn, cellulosa 600 qn, liszt 35579 qn.

- 1890 márczius 22-én.
 - Trieszt fatábla 1000 drb.
 - Pola liszt 128 qn, rizs 10 qn, tengeriliszt 63 qn.
 - Ika liszt 345 qn, tengeri 105 qn.
 - Rabaz tengeri 10 qn.
 - Spalato tengeri 7 qn, rizs 2 qn.
 - Carlobago liszt 1075 qn, tengeriliszt 273 qn, tengeri 1583 qn, ezukor 399 qn, sör 6, cezet 96, korpa 10, pamutárú 77 qn, vasárú 138 qn.
 - Rabacz fém 298, vas 248, tengeri 138 q.
 - Vallegrande liszt 31 qn, tengeri 9, buza 447 qn.
 - Spalato buza 512 q, liszt 35 qn, deszka 900 drb.
 - Fianona tengeri 80 qn, deszka 300 drb.
- márcz. 23-án.
 - Barcellona szesz 416 qn, papír 104 qn, ceserin 100, bab 394, liszt 100, ultramarin 121, indigo 31, maraschino 24 q, ásványvíz 14 qn, sör 51 qn, butor 804 qn, négyzsefá 630 drb, ceserfa 11 m³, parafin 507 qn.
 - Rouen liszt 4000 qn, rozs 7 qn, keményítő 90 qn, szárított alma 1001 qn.
 - New-York ásványvíz 2184 qn, aszalt szilva 20508 qn, keményítő 11 qn.
 - Liverpool liszt 3755 qn, tanula 702 qn, papír 923 qn, keményítő 2008 qn.
 - Venezia tengeri 14103 qn, bikffa 159 m³, perzsgöbor 33 qn.
 - Zengg liszt 156 qn, tengeriliszt 405 korpa 357, bőrök 25, rizs 14, sör 94 qn, pamutárú 336, papír 147 qn.
 - Traghetto liszt 53 qn.
 - Vallegrande liszt 233 qn, buza 171 qn, butor 5 qn.

Nyilt-tér. *)

Dr. Bellen András ügyvéd tudatja, hogy ügyvédi irodáját a Via Municipio 552 számú Giacich-fele házban nyitotta meg.

*) E rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a (szerk).

Felelős szerkesztő: Schmidt Jakab.
Szerkesztő-tulajdonos: Mócs Zsigmond.

Ausztria összes vidékén

jó keletű áru eladására solid egyén kerestetik **Magas jutalék** élénk forgalomnál.

Ajánlatok az eddigi tevékenység negjelfölésével. „Mercur” alak HAA-SENSTEIN & VOGLER céghez Amsterdamba intézendők.

Póstadíj levélék Amst. 10 Kr.
Levőpért „ 5 „

STERNBERG ARMIN

legnagyobb hangszerkészítési ipartelepe
Budapest, VII. Kerepesi út 36 sz.

Mindenemű saját készítményű zeneakrabeli és műkedvelői hangszerek gazdagraktára. Legjobb minőségű címek alkatrészei és kellékei, valamint legjobb belöldi és olasz hangversenyhurok nagy választékban. Szilárd szerkezetű karomiumok. A legújabb mechanikai szalonhangszerek: Ariston, Herophon, Orpheus (zongora szerkezettel) Symphonyon (aczelműszerkezet), és ezek hangjegyeinek óriási tárháza. Legújabb Phoenix, aczelhangu, érezkőtűkkel, teljes hosszúságú zenedarabokkal.

Mindenemű hangszerek javítása pontosan teljesítetik és ócska hangszerek becséltetnek.

Nagy képes hangszer-árjegyzék kivanatra, ingyen és bérmentve. Harmonikáról kolón árjegyzék jelent meg.

Bihari hegedűje. Még 1698-ban készült a nagy Stradivari cremonai mester műhelyében egy remek hegedű a honnan sok kézen keresztül jutva, I Napoleon egyik ezredésének, Dubois Rolandnak birtokába került. Az ezredes Napoleon bukása után Svájcba vándorolt ki és onnan a család egyik tagja Magyarországra

jött, magával hozva ereklje gyantát a hegedűt is. Az illető elszegényedett s özvegye a hegedűt Biharnak, a híres magyar cigányprimásnak adta el. Azóta ismét sok kézen fordult meg a száraz fa, híres m sterek és a legelső cigányprimások játszottak rajta. Végre a múlt hetekben Sternberg Armin, budapesti hangszergyárosnak adták el, a kitől csak a múlt napokban vette meg Mihailoff orosz hegedűművész, moszkvai zeneitanár 6000 forintért. A sok gazdát eserült hegedűnek a mint mondani szokás, iratai teljesen rendben vannak s egész esemót képeznek. Maguk ezek az elsőrangú akták is nagy érdekűek.

„ADRIA“

Magyar tengeri hajózási részvénytársaság.

1890. márczius havában az alant felsorolt első osztályú gőzhajók (vagy más póthajók) fognak Fiume, a nyugot-europai és amerikai kikötők között közlekedni, ha csak rossz időjárás vagy előre nem látható körülmények a meneteket meg nem akadályoznák:

	Gőzös	1890 Márczius
Glasgow	Triest, Fiume	„Tisza” 1-10
London	„Durham” 1-10	
Rio de Janeiro, Santos	„Matlekovits” 5-15	
Liverpool	„Saragossa” (Cunard-Line) 5-15	
Hull, Newcastle o/T	„Palerm o” 10-20	
London	„Winstead” 15-25	
Rouen	„Jókai” 21-31	
Newcastle o/T	„Szápáry” 21-31	
Rouen	„Stefanie” 21-31	
Liverpool	„Tarifa” (Cunard-Line) 21-31	
Fiume	Liverpool	„Tarifa” (Cunard Line) 1-10
„	London	„Kotka” 1-10
„	New-York	„Victoria” (Anchor Line) 1-10
„	Bordeaux	„Adria” 10-20
„	Barcelona Rouen	„Tibor” 10-20
„	Liverpool	„Atlas” (Cunard Line) 10-20
„	Hull, Newcastle o/T	„Rinaldo” 10-20
„	London	„Zaire” 15-25
„	New-York	„Elisia” (Anchor Line) 15-25
„	Pernambuco Bahia Rio	„Zichy” 21-31
„	de Janeiro Santos	„Tisza” 21-31
„	Glasgow	„Palmyra” (Cunard Line) 21-31
„	Liverpool	„Bassano” 21-31
„	Hull, Newcastle o/T	

A már életbe léptetett vagy még alkalmazandó vesztégári intézkedések következtében történhető járat elmaradásért, vagy a fentemlített gőzösök későbbi indulásáért a társaság felelősséget nem vállal.

FIUME, 1890. márczius hóban.

Lloyd Szálloda.

Lloyd Szálloda és étterem

Fiume eszbebb terén

OLCSO ÉS SZÉP SZOBÁK

KITÜNŐ BOR SÓR ÉS GULYÁS

A szálloda és étkező terem bérlője:

Gedlizka Vilmos

FIUME (Adamich-tér).

Omnibus közlekedés minden vonathoz.

Lloyd Szálloda.

Az évi elszállítás 2.000.000 palaczk.

Legjobb asztali- és üdítőital.

Hazánk legkedveltebb **savanyuvize**

AGNES FORRÁS.

A MOHAI **ÁGNES**

Legjobb asztali- és üdítőital. mely nemcsak a polgári körökben kedvelt, de utat tart magának a felsőbb és legfelsőbb körökben is.

Ő fennsége József főleg, és ő fennsége Mian szorb király — asztali rendes italul szolgál.

Konstantinápolyban, Alexandriában, legközelebb Fiumban is ép úgy mint hazánkban általában a kolera megelégéses eltt n Deaconsváltó gyógszernek bizonyult. — Mindazon tisztelt fővárosi úrnak, kik ezen ásványvizet akár borral, gyógy-csalókra, vagy tisztán mint asztalvizet elszerezettél hasznájják, kérjük azt rövidtve

AGNES.

forrás néven kiszolgáltani. — A nagyérdemű közönségnek ásványvizinket szives jóindulattal ajánlván, maradtunk teljes bizslettel az **AGNES-forrás** kútvizelősege Mohán.

Friss töltesben az ország minden gyógszerterében, fúszkereskedésében és vendéglőjében kapható.

Országos főraktár

ÉDESKÜTYL.

m. kir. és szerb kir. udvari ásványviz-szállítónál BUDAPESTEN, Erzsébet-tér 7. sz.

Borral használva kiterjedt ledveltségnek örvend.

Jechel Ferencz és Pavacié testvérek üzletében.